

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 kwietnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 2 marca 2018 roku odmówił K. W. prawa do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze powołując się na przepis art.21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, że rekompensata przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 roku, jeżeli przed dniem 1 stycznia 2009 roku ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w art.173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Dla osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 roku wysokość emerytury obliczana jest na podstawie art. 53 powołanej ustawy, który nie przewiduje ustalenia i uwzględniania w wysokości świadczenia kapitału początkowego. Wobec powyższego wnioskodawcy nie przysługuje rekompensata do pobieranej emerytury. Ponadto organ rentowy wyjaśnił, że o rekompensacie, o której mowa w art.2 ustawy z dnia 6 marca 1997 roku o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent (Dz.U. z 1997 r. Nr 30, poz. 164), wnioskodawca został powiadomiony pismem z dnia 8 lipca 1997 roku o umieszczeniu go w spisie uprawnionych do nieodpłatnego nabycia świadectw rekompensacyjnych.

/decyzja k.84 akt ZUS/

W dniu 27 kwietnia 2018 r. K. W. złożył odwołanie od powyższej decyzji, w którym wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu podniósł, że przepracował w warunkach szczególnych przez okres 35 lat w czasie zatrudnienia w Zakładach (...) Anilana w Ł.. Przechodząc na emeryturę otrzymywał 10 % dodatek do emerytury i taki dodatek powinien otrzymywać także od dnia 1 stycznia 1999 roku.

/odwołanie k. 3 /

W odpowiedzi na odwołanie, pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Dodatkowo podniesiono, że decyzją z dnia 1 listopada 1990 roku przyznano K. W. emeryturę na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy (Dz.U. Nr 40, poz. 27). Do emerytury przysługiwał dodatek w wysokości 10% z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Ustawą z dnia 6 marca 1997 roku o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent (Dz.U. z 1997 r. Nr 30, poz. 164) wnioskodawca nabył prawo do zrekompensowania utraty 10% dodatku z tytułu pracy w warunkach szczególnych. O należyj rekompensacie, o której mowa w art.2 powyższej ustawy wnioskodawca został powiadomiony pismem z dnia 8 lipca 1997 roku o umieszczeniu go w spisie uprawnionych do nieodpłatnego nabycia świadectw rekompensacyjnych. Zgodnie z art.8 powołanej ustawy prawo do nieodpłatnego nabycia świadectw rekompensacyjnych stanowi zaspokojenie wszelkich roszczeń z tytułów określonych w art.1 powołanej ustawy.

/odpowiedź na odwołanie k.6 – 6 odwrót/

Na rozprawie w dniu 15 października 2018 r. wnioskodawca poparł odwołanie, pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie.

/oświadczenia: wnioskodawcy i pełnomocnika ZUS: protokół rozprawy z dnia 15 października 2018 r. 00:00:43- 00:05:19 - płyta CD k.18/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca K. W. urodził się w dniu (...)

/okoliczności bezsporne/

W okresie od dnia 20 kwietnia 1955 roku do dnia 31 października 1990 roku K. W. był zatrudniony w Zakładzie (...) w Ł. i w tym okresie od dnia 1 maja 1969 roku do dnia 31 października 1989 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na instalacjach doświadczalnych w przemyśle chemicznym na stanowisku starszego mistrza wymienione w Dziale IV poz.41, pkt.1 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 19 z dnia 6 sierpnia 1983 roku w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego.

/świadczenie – k.11 akt ZUS/

Decyzją z dnia 1 listopada 1990 roku, przyznano wnioskodawcy prawo do emerytury na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z dnia 26 stycznia 1990 roku (Dz.U. Nr 4, poz. 27). Do emerytury przysługiwał m.in. dodatek w wysokości 10% z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

/ okoliczność bezsporna, decyzja k. 15-16 akt ZUS/

Po wejściu w życie dnia 15 listopada 1991 r. ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.), wnioskodawca utracił prawo do dodatku z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

/okoliczność bezsporna; a nadto – decyzje – k.23, 25-31/

Pismem z dnia 8 lipca 1997 roku organ rentowy zawiadomił wnioskodawcę, że zgodnie z art.18 ust.2 ustawy z dnia 6 marca 1997 roku o zrekomensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent (Dz.U. z 1997 r. Nr 30, poz. 164), został umieszczony w spisie uprawnionych do nieodpłatnego nabycia świadczeń rekompensacyjnych z tytułu zrekomensowania utraty niektórych wzrostów i dodatków do emerytur i rent po lp. (...) oraz, że przysługuje mu (...) świadczeń rekompensacyjnych.

/zawiadomienie – k.32 akt ZUS/

W dniu 2 marca 2018 roku K. W. złożył wniosek do organu rentowego o ponowne przeliczenie emerytury oraz przyznanie rekompensaty, o której mowa w art. 1 ustawy z dnia 6 marca 1997 roku o zrekomensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent. W uzasadnieniu wniosku podniósł, że na podstawie art.21 ust.4 w związku z art.26 ust.1 pkt.3 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw - odebrano mu dodatek do emerytury z tytułu świadczenia pracy w szczególnych warunkach. Jednakże ustawa ta została uchylona na mocy art.195 ust. 9 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, która weszła w życie z dniem

1 stycznia 1999 roku. Z uwagi zatem na uchylenie podstawy prawnej będącej podstawą dla zmniejszenia jego świadczenia emerytalnego o należne wzrosty – od dnia 1 stycznia 1999 roku winien mieć na nowo przeliczoną wysokość świadczenia emerytalnego, uwzględniając ponownie należne mu wzrosty.

/wniosek – k.80-81 akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 4 kwietnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 2 marca 2018 roku odmówił K. W. prawa do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze powołując się na przepis art.21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

/decyzja k.84 akt ZUS/

Tak ustalony stan faktyczny nie był sporny pomiędzy stronami. Szczegółowych ustaleń Sąd dokonał na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, w tym w aktach ZUS.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest nieuzasadnione.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że wnioskodawcy przyznano emeryturę od dnia 1 listopada 1990 roku na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z dnia 26 stycznia 1990 roku (Dz.U. Nr 4, poz. 27), uchwalonego na podstawie art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 z późn. zm.).

Zgodnie z § 1 ust. 1 powyższego rozporządzenia - pracownicy, z którymi rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło w okolicznościach określonych w art. 1 ust. 1 i 2 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19), mogą przejść na wcześniejszą emeryturę bez względu na wiek, jeżeli osiągnęli do dnia rozwiązania stosunku pracy okres zatrudnienia wynoszący łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia co najmniej 35 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn.

Na podstawie art. 54 ust. 1 pkt. 2 powołanej ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, wnioskodawcy przysługiwał dodatek do emerytury w wysokości 10% z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Pod rządem ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, uprawnionymi do emerytury lub renty ze wzrostem 15% lub 10% podstawy wymiaru były osoby legitymujące się określonym stażem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na zasadach uregulowanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego

1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami i zmianą tytułu). Spełnienie tych warunków przez osoby, które spełniły jednocześnie warunki do uzyskania emerytury lub renty, dawało tym osobom uprawnienia w zakresie wysokości tych świadczeń, podobnie jak uprawnienie do wzrostu emerytur i rent o 1% podstawy wymiaru za każdy rok pracy ponad 20 lat na podstawie art.

29 ust. 2 i 35 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Ustawa z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zmianami) wprowadziła odmienne od dotychczasowych zasady ustalania wysokości emerytur i rent, które wykluczały wzrosty do emerytur i rent z tytułu okresów pracy. Wyszczególniający w sposób wyczerpujący dodatki do emerytur i rent przepis art. 21 ust. 1 tej ustawy nie przewidywał dodatku z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i w ust. 4 stanowił, że do emerytur i rent przysługujących na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy nie przysługują żadne inne dodatki, wzrosty ani zwiększenia poza wymienionymi w ust. 1. Regulacja w tym zakresie miała zastosowanie z mocy art. 26 ust. 1 ustawy rewaloryzacyjnej zarówno do wniosków o ustalenie wysokości świadczeń zgłaszanych po wejściu w życie tej ustawy, do których prawo powstało wcześniej, jak i do świadczeń przyznanych przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przepis art. 26 ustawy rewaloryzacyjnej w swoim pierwotnym brzmieniu wprowadził daleko idące ograniczenia w zakresie korzystania z praw nabytych. Stanowił on, że przepisy ustawy stosuje się do wniosków o świadczenia, zgłoszonych począwszy od dnia wejścia w życie ustawy. Oznaczało to, że osoby, które na podstawie przepisów dotychczasowych spełniły wszystkie warunki do przyznania emerytury lub renty, lecz nie ubiegały się o te świadczenia, nie mogą realizować swoich praw po wejściu w życie ustawy, jeżeli według zasad określonych w ustawie warunków

tych nie spełniają. Ta sama zasada dotyczyła realizacji uprawnień w zakresie wysokości świadczeń. O zgodności tej regulacji z obowiązującą wówczas Konstytucją rozstrzygał Trybunał Konstytucyjny w orzeczeniu z dnia 11 lutego 1992 r., K 14/91 (OTK Nr 1, poz. 7). Orzeczeniem tym uznano przepis art. 26 ustawy rewaloryzacyjnej za niezgodny z art. 1 Konstytucji RP w części wysławiającej zasadę państwa prawnego i art. 70 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 Konstytucji RP w zakresie w jakim dotyczył osób, którym przyznano prawo do świadczeń, lub które spełniły warunki do ich nabycia przed wejściem w życie powołanej ustawy bez względu na datę zgłoszenia wniosku o świadczenia. To ostatnie zdanie dotyczy osób, które pod rządem dotychczasowych przepisów spełniły warunki do nabycia świadczeń, czyli emerytury lub renty. W uzasadnieniu tego orzeczenia stwierdzono, że zasadą ochrony praw nabytych objęte są zarówno prawa nabyte w drodze skonkretyzowanych decyzji, jak i prawa nabyte in abstracto. Potrzeba ochrony ekspektatywy praw wynika z natury systemu ubezpieczeń społecznych opartego na założeniu, że w zamian za składki tworzy się gwarancja przyszłych stopniowo narastających praw.

Po przyjęciu przez Sejm tego orzeczenia omawiany przepis został zmieniony ustawą z dnia 2 grudnia 1993 r. o zmianie ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 127, poz. 583). Został dodany ust. 2, który stanowił, że do osób, które do dnia wejścia w życie ustawy nie zgłosiły wniosku o emeryturę i rentę, mimo że spełniły łącznie warunki do nabycia prawa do tych świadczeń, stosuje się przepisy dotychczasowe. Mocą tej ustawy dotychczasową treść art. 26 oznaczono ust. 1 i pozostał on nie zmieniony. W innych zatem kwestiach niż ustalenie prawa do emerytur i rent, także w kwestii wysokości tych świadczeń, nadal obowiązywała zasada stosowania przepisów ustawy rewaloryzacyjnej do wniosków zgłoszonych po wejściu jej w życie.

Kwestii zachowania praw nabytych w zakresie wysokości świadczeń dotyczy pierwsza część zacytowanego fragmentu orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, mówiąca o osobach, którym przyznano prawo do świadczeń. Tym samym orzeczeniem został uznany za niezgodny z art. 1 Konstytucji RP przepis art. 21 ust. 4 ustawy rewaloryzacyjnej w zakresie w jakim pogarsza warunki osób, o których mowa w tym przepisie. W uzasadnieniu do tej kwestii Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że ochrona praw nabytych nie ma charakteru absolutnego i może podlegać modyfikacjom, zwłaszcza w okresie systemowych zmian prawa. W przypadku uznania za dostatecznie uzasadnione ograniczeń nabytych praw emerytalno-rentowych mniej korzystne rozwiązania nie mogą być jednak wprowadzone bez zagwarantowania bezpieczeństwa prawnego. Podobnie w orzeczeniu z dnia 29 stycznia 1992 r., K 15/92 w sprawie zniesienia indeksacji wynagrodzeń w sferze budżetowej z mocą wsteczną, Trybunał Konstytucyjny nie uznał za niezgodne z Konstytucją dokonanie zmiany w systemie wynagrodzeń, lecz brak zapewnienia jakiegokolwiek okresu dostosowawczego. Oba orzeczenia zobowiązywały ustawodawcę do naprawienia tych błędów. W wykonaniu tego zobowiązania została wydana ustawa z dnia 6 marca 1997 r. o zrekomensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów do emerytur i rent (jednolity tekst: Dz. U. z 2000 r. Nr 23, poz. 294). Stosownie do treści orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, ustawa nie rekompensuje skutków niekorzystnej zmiany przepisów, lecz skutki braku mechanizmów dostosowujących do tej zmiany. W celu zniwelowania tych skutków ustawa wprowadziła świadczenia rekompensacyjne.

Zgodnie z art. 3 pkt 2 ustawy w brzmieniu pierwotnym (Dz.U. z 1997r., Nr 30, poz.164), uprawnionymi do nieodpłatnego nabycia świadczeń rekompensacyjnych są osoby będące przed dniem 15 listopada 1991 r. emerytami i rencistami, uprawnionymi do wzrostów lub dodatków z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, które utraciły prawo do wzrostów lub dodatków.

Zgodnie z art. 1 powyższej ustawy - ustawa określa sposób zrekomensowania:

- 1) niepodwyższania wynagrodzeń i uposażeń w sferze budżetowej z powodu niestosowania, w okresie od dnia 1 lipca 1991 r. do dnia 28 czerwca 1992 r., przepisów w zakresie kształtowania środków na wynagrodzenia i uposażenia w tej sferze,
- 2) utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zrekompensowanie, o którym mowa w art. 1, następuje wyłącznie przez nieodpłatne nabycie przez osoby uprawnione świadectw rekompensacyjnych na zasadach i w trybie określonych w ustawie (art.2).

Prawo nieodpłatnego nabycia świadectw rekompensacyjnych stanowi zaspokojenie wszelkich roszczeń z tytułów określonych w art. 1 (art.8).

Uprawnionym, organ sporządzający spis doręcza zawiadomienie o umieszczeniu w spisie wraz z informacją o przysługującej liczbie świadectw rekompensacyjnych (art.18 ust.2).

Ustawa o zmianie ustawy o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów do emerytur i rent z dnia 23 lipca 1999 roku, która weszła w życie 15 września 1999 roku zmieniła świadectwa kompensacyjne na nominalną rekompensatę. Poza tym wprowadziła m.in. zasadę, że program wypłat rekompensat pieniężnych będzie realizowany od roku 2000 do roku 2004 (art.10) oraz, że roszczenia o wypłatę rekompensaty przedawniają się z upływem pięciu lat od dnia w którym uprawniony lub jego spadkobierca mógł odebrać rekompensatę (art.22).

Z ustaleń Sądu wynika, że po wejściu w życie dnia 15 listopada 1991 r. - ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw, wnioskodawca utracił prawo do dodatku z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Z brzmienia art. 3 pkt 2 ustawy o rekompensatach wynika, iż wnioskodawcy przysługiwało prawo do nieodpłatnego nabycia świadczeń rekompensacyjnych (zamienionych później na nominalną rekompensatę. Pismem z dnia 8 lipca 1997 roku organ rentowy zawiadomił wnioskodawcę, że zgodnie z art.18 ust.2 ustawy z dnia 6 marca 1997 roku o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków emerytur i rent, został umieszczony w spisie uprawnionych do nieodpłatnego nabycia świadectw rekompensacyjnych z tytułu zrekompensowania utraty niektórych wzrostów i dodatków do emerytur i rent po lp. (...) oraz, że przysługuje mu (...) świadectwa rekompensacyjnych.

W ocenie Sądu Okręgowego – powołana ustawa z dnia 6 marca 1997 roku miała na celu naprawienie szkody wynikłej z utraty wzrostu wynagrodzeń za zamknięty okres oraz z utraty wzrostów lub dodatków do emerytur i rent przyznając uprawnionym osobom inne świadczenie w zamian utraconego. Dlatego też odwołujący w trybie tej ustawy miał prawo do zrekompensowania utraty prawa do dodatku z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Podkreślić należy, że wejście w życie z dniem 1 stycznia 1999 roku - ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. z 2018r., poz. 1270), która na mocy art.195 ust.9 uchyliła ustawę z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw – pozostaje bez wpływu – wbrew twierdzeniom wnioskodawcy – na jego prawo do przyznania dodatku do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Przypomnieć ponownie należy, że sporne wzrosty (dodatki) świadczeń przysługiwały z mocy przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, w szczególności art. 54 ust. 1 pkt 4 w związku z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., określającymi rodzaje zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz warunki, na podstawie których mógł być przyznany wzrost emerytury lub renty w wysokości 10 lub 15% podstawy jej wymiaru. Obowiązujące od dnia 15 listopada 1991 r. przepisy art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.) takich wzrostów już nie przewidywały. Po wejściu w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. nie obowiązywała też podstawa prawna świadczenia - przepis art. 54 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników, który utracił moc w związku z art. 45 ust. 1 ustawy o rewaloryzacji emerytur i rent, jako sprzeczny z jej postanowieniami. Tym samym upadły przepisy, regulujące prawo do wzrostów lub dodatków z tego tytułu zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla

pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), co znalazło wyraz w jego w brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 maja 1996 r. zmieniającego rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 63, poz. 292).

Uchylenie z dniem 1 stycznia 1999 roku - ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw nie może skutkować przyznaniem odwołującemu ponownie dodatku do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, gdyż na podstawie art.195 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych utraciła moc także ustawa z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin.

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych także nie przewiduje dodatków i wzrostów do emerytur i rent z tytułu warunków lub charakteru wykonywanej pracy.

Wnioskodawcy nie przysługuje nadto prawo do rekompensaty na podstawie art.21 ustawy o emeryturach pomostowych (tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 1924).

Zgodnie z art.21 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Stosownie do treści ust. 2 tego przepisu rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W myśl art.23 ust.1 i 2 powołanej ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę; rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W związku z powyższym wskazać należy, iż prawo do rekompensaty, zgodnie ze wskazaną wyżej ustawą, mają osoby urodzone po 31 grudnia 1948 roku, które przed 1 stycznia 2009 roku wykonywały przez co najmniej 15 lat prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Celem rekompensaty, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (tak M. Zieleniecki - Komentarz do art.21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX, por. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31.03.2016 r., III AUa 1899/15 – LEX 2044406).

Przedmiotowe świadczenie nie ma zastosowania do tych ubezpieczonych, którzy zostali w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych zakwalifikowani do tzw. starszej grupy ubezpieczonych (urodzonych przed 01.01.1949 r.). Jak wskazuje się w doktrynie ta przesłanka jest konsekwencją przyjętego przy reformie systemu ubezpieczeń społecznych założenia, zgodnie z którym starsza grupa wiekowa ubezpieczonych - urodzonych przed 01.01.1949 r. (a więc tych osób, które w dacie wejścia w życie reformy systemu ubezpieczeń społecznych ukończyły już 50 lat życia) podlega dotychczasowym (tzn. funkcjonującym przed 01.01.1999 r.) zasadom przechodzenia na emeryturę (zob. kom. do art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych w : Ustawa o emeryturach pomostowych. Komentarz. Red. Beata Gudowska, wyd. C. H. Beck. 2013, wydanie 1).

Mając zatem na uwadze, że wnioskodawca urodził się w dniu (...) – prawo do rekompensaty w oparciu o przepis art.21 powołanej ustawy o emeryturach pomostowych, mu nie przysługuje.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy z pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia apelacji.

14.11.2018r.